

Взяття на облік внутрішньо переміщеної особи: від теорії до практики

25 листопада 2016 року

Внутрішньо переміщеною особою є

громадянин
України

іноземець

особа без
громадянства

- перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні
- залишив або покинув своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру

▣ Зазначені обставини вважаються загальновідомими і такими, що не потребують доведення, якщо:

– інформація про них міститься в офіційних звітах (повідомленнях) Верховного Комісара Організації Об'єднаних Націй з прав людини, Організації з безпеки та співробітництва в Європі, Міжнародного Комітету Червоного Хреста і Червоного Півмісяця, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, розміщених на веб-сайтах зазначених організацій;

– щодо таких обставин уповноваженими державними органами прийнято відповідні рішення.

Період проведення антитерористичної операції - час між датою набрання чинності Указом Президента України від 14 квітня 2014 року № 405/2014 та датою набрання чинності Указом Президента України про завершення проведення антитерористичної операції або військових дій на території України.

Територія проведення антитерористичної операції - територія України, на якій розташовані населені пункти, визначені у затвердженому Кабінетом Міністрів України переліку, де проводилася антитерористична операція, розпочата відповідно до Указу Президента України від 14 квітня 2014 року № 405/2014.

Наказом керівника Антитерористичного центру при Службі безпеки України від 7 жовтня 2014 року № 33/6/а визначено такі райони проведення антитерористичної операції та терміни її проведення:

- Донецька і Луганська області - з 07 квітня 2014 року;
- Харківська область - з 07 квітня 2014 року до 14 вересня 2014 року.

Відповідно до статті 3 Закону України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України" тимчасово окупованою територією є територія Автономної Республіки Крим та міста Севастополя.

▣ Облік внутрішньо переміщених осіб здійснюється відповідно до:

Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»

Постанови Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 509 "Про облік внутрішньо переміщених осіб»

Наказу Мінсоцполітики України від 08.10.2014 № 738 «Про затвердження форми заяви про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи»

Факт внутрішнього переміщення підтверджується довідкою про взяття на облік ВПО

Додаток
до Порядку
(в редакції постанови Кабінету Міністрів України
від 8 червня 2016 р. № 352)

ДОВІДКА
від _____ 20__ р. № _____
про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи

Видана _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Дата і місце народження _____

Стать _____

(серія, номер, дата видачі паспорта громадянина України, ким і коли виданий/дана)

про документ, що посвідчує особу та підтверджує її спеціальний статус,

або свідоцтво про народження дитини)

Відомості про законного представника, що супроводжує малолітню дитину, недієздатну
особу або особу, дієздатність якої обмежена _____

Зареєстроване місце проживання _____
(вулиця, номер будинку, квартири,

населений пункт, район, область, найменування та адреса дитячого закладу,

закладу охорони здоров'я, закладу соціального захисту дітей, до якого вжитовано

дитину-сироту або дитину, позбавлену батьківського піклування)

Фактичне місце проживання/перебування _____
(вулиця, номер будинку,

квартири, населений пункт, район, область, найменування та адреса дитячого закладу,

закладу охорони здоров'я, закладу соціального захисту дітей, до якого вжитовано

дитину-сироту або дитину, позбавлену батьківського піклування)

Довідка пред'являється разом з паспортом громадянина України або іншим документом,
що посвідчує особу та підтверджує її спеціальний статус, або свідоцтвом про народження
дитини.

Посадова особа структурного
підрозділу з питань соціального
захисту населення

_____ (підпис)

_____ 20__ р.

МП

Особливості видачі довідки про взяття на облік ВПО окремим категоріям осіб

- ▣ **студенти**, які здобували певний освітньо-кваліфікаційний рівень та мали реєстрацію місця проживання в гуртожитках, після зняття з реєстрації мають право на отримання довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи у випадку, якщо не бажають повернутися до попереднього місця проживання через обставини, зазначені у статті 1 ЗУ «Про забезпечення прав і свобод ВПО»;
- ▣ **особи, які відбували (відбувають) покарання у місцях позбавлення волі** та мали (мають) зареєстроване місце проживання на території, де виникли обставини, зазначені в статті 1 ЗУ “Про забезпечення прав і свобод ВПО”, на дату їх виникнення, після звільнення мають право на отримання довідки, якщо не бажають повертатися до попереднього місця проживання;
- ▣ **військовослужбовці** (крім військовослужбовців строкової служби та військової служби за призовом осіб офіцерського складу), які проходили військову службу та мали зареєстроване місце проживання на території, де виникли обставини, зазначені в статті 1 ЗУ “Про забезпечення прав і свобод ВПО”, на дату їх виникнення.”

Для отримання довідки про взяття на облік ВПО необхідно звернутися із заявою про взяття на облік:

до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад за місцем проживання

до посадової особи уповноваженого органу, яка залучена в установленому порядку до участі в роботі регіонального штабу (у разі коли ВПО розміщується регіональним штабом з питань, пов'язаних із соціальним забезпеченням громадян України, які переміщуються з тимчасово окупованої території та районів проведення АТО)

до працівників житлово-експлуатаційних організацій або уповноваженими особами, визначеними виконавчими органами сільських і селищних рад, за погодженням з структурним підрозділом з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад

Заява про взяття на облік ВПО повинна містити таку інформацію про заявника:

- прізвище, ім'я та по батькові; громадянство;
- дата та місце народження; стать;
- відомості про малолітніх, неповнолітніх внутрішньо переміщених осіб, які прибули разом з ним (у разі необхідності);
- відомості про законних представників, які супроводжують малолітню дитину, недієздатних осіб або осіб, дієздатність яких обмежена тощо;
- відомості про зареєстроване та фактичне місце проживання;
- адреса, за якою з особою може здійснюватися офіційне листування або вручення офіційної кореспонденції, та контактний номер телефону;
- обставини, що спричинили внутрішнє переміщення;
- повідомлення особи про її непричетність до скоєння злочинів або співучасті у злочинах;
- відомості про житлові, соціальні, медичні, освітні та інші потреби;
- відомості про наявність інвалідності та потребу в технічних та інших засобах реабілітації;
- відомості про місце навчання/виховання дитини (найменування закладу);
- відомості про працевлаштування, освіти, спеціалізацію за професійною освітою, посаду, професію;
- особистий підпис заявника або уповноваженої особи.

Заява про взяття на облік ВПО

подається внутрішньо переміщеною особою, у тому числі неповнолітніми дітьми (особами, що досягли 14-річного віку), особисто, а малолітніми дітьми, недієздатними особами або особами, дієздатність яких обмежено, - через законного представника (батьків / опікунів / піклувальників)

Особливості подання заяви про взяття на облік ВПО від імені малолітньої дитини

Від імені малолітньої дитини, яка прибула без супроводження законних представників, таку заяву може подати її родич (баба, дід, прабаба, прадід, повнолітні брат або сестра, тітка, дядько) або вітчим, мачуха, у яких проживає (перебуває) дитина.

Від імені малолітньої дитини, яка прибула без супроводження законних представників або осіб, зазначених вище, таку заяву подає представник органу опіки та піклування за місцем перебування такої дитини.

Особливості подання заяви про взяття на облік ВПО від імені «статусних» дітей

Заяву про взяття на облік малолітньої дитини, яка є дитиною-сиротою або дитиною, позбавленою батьківського піклування, для отримання довідки подає від її імені:

- у разі влаштування до дитячого закладу, закладу охорони здоров'я або закладу соціального захисту дітей на повне державне забезпечення - керівник відповідного закладу;
- у разі влаштування в сім'ю громадян під опіку, піклування, прийомну сім'ю, дитячий будинок сімейного типу - законний представник (один з опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів).

Документи, які додаються до заяви про взяття на облік ВПО:

У разі подання заяви заявником подається один з таких документів, як:

- документ, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України (паспорт громадянина України / паспорт громадянина України для виїзду за кордон / тимчасове посвідчення громадянина України / дипломатичний паспорт / службовий паспорт / посвідчення особи моряка / посвідчення члена екіпажу / посвідчення особи на повернення в Україну);
- документ, що посвідчує особу та підтверджує її спеціальний статус,
- свідоцтво про народження дитини.

У разі подання заяви законним представником особи додатково подається:

- документ, що посвідчує особу законного представника;
- документ, що підтверджує повноваження особи як законного представника, крім випадків, коли законними представниками є батьки (усиновлювачі);
- у разі необхідності - свідоцтво про народження дитини.

Документи, які додаються до заяви про взяття на облік ВПО:

У разі подання заяви родичем дитини, її вітчимом, мачухою, у яких вона проживає (перебуває) додатково подається:

- документ, що посвідчує особу заявника;
- документи, що підтверджують родинні стосунки між дитиною та заявником.

У разі подання заяви представником органу опіки та піклування за місцем перебування такої дитини додатково подається :

- документ, що посвідчує особу заявника;
- документ, що підтверджує повноваження представника органу опіки та піклування.

У разі подання заяви представником дитячого закладу, закладу охорони здоров'я або закладу соціального захисту дітей, в якому перебуває дитина, додатково подається:

- документ, що посвідчує особу заявника;
- документ, що підтверджує повноваження керівника дитячого закладу, закладу охорони здоров'я або закладу соціального захисту дітей, в якому дитина перебуває на повному державному забезпеченні;
- документ, що підтверджує факт зарахування дитини до такого закладу.

Документи, які додаються до заяви про взяття на облік ВПО:

У разі відсутності в документі, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України, або документі, що посвідчує особу та підтверджує її спеціальний статус, відмітки про реєстрацію місця проживання на території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення додатково подаються докази, що підтверджують факт проживання на території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення, на день виникнення обставин, що спричинили внутрішнє переміщення:

- військовий квиток з відомостями щодо проходження військової служби;
- трудова книжка із записами про трудову діяльність;
- документ, що підтверджує право власності на рухоме або нерухоме майно;
- свідоцтво про базову загальну середню освіту;
- атестат про повну загальну середню освіту;
- документ про професійно-технічну освіту;
- документ про вищу освіту (науковий ступінь);
- довідка з місця навчання;
- рішення районної, районної у м. Києві чи Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської чи районної у місті ради про влаштування дитини до дитячого закладу, у прийомну сім'ю, дитячий будинок сімейного типу, встановлення опіки чи піклування;
- медичні документи: фотографії; відеозаписи тощо).

Заява про взяття на облік ВПО (форма)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства соціальної
політики України
08.10.2014 № 738
(у редакції наказу Міністерства
соціальної політики України
29.06.2016 № 708)

До структурного підрозділу з питань соціального захисту населення районних, районних у місті Києві державних адміністрацій, структурного підрозділу з питань соціального захисту населення виконавчих органів міських, районних у містах рад

(вказати від кого: ☐ заявник, ☐ законний представник, ☐ родич малолітньої дитини, ☐ вітчима, матуху, з якими проживає (перебуває) дитина, ☐ представник органу опіки та піклування, ☐ керівник дитячого закладу, закладу охорони здоров'я або закладу соціального захисту дітей, до якого вжитовано дитину-сироту або дитину, позбавлену батьківського піклування)

(П.І.Б. заявника, законного представника, родича малолітньої дитини, вітчима, матуху, з якими проживає (перебуває) дитина, представника органу опіки та піклування або керівника дитячого закладу, закладу охорони здоров'я або закладу соціального захисту дітей, до якого вжитовано дитину-сироту або дитину, позбавлену батьківського піклування)

Про взяття на облік:

(зазначається законом представником, родичем малолітньої дитини, вітчимою, матухою, з якими проживає (перебуває) дитина, представником органу опіки та піклування, керівником дитячого закладу, закладу охорони здоров'я або закладу соціального захисту дітей, до якого вжитовано дитину-сироту або дитину, позбавлену батьківського піклування)

(П.І.Б. малолітньої дитини, недієздатної особи або особи, дієздатність якої обмежена)

Відомості про внутрішньо переміщену особу:

Громадянство _____

Зареєстроване місце проживання _____

Паспорт: серія _____, номер _____, виланий _____

Дата видачі «____» _____ р.

Дані про документ, що посвідчує особу та підтверджує її спеціальний статус _____

Свідчення про народження: серія _____, номер _____

Адреса, за якою може здійснюватися офіційне листування або вручення офіційної кореспонденції, та контактний номер телефону _____

Дата народження «____» _____ р.

Місце народження _____

Стать _____

2

Заява про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи

Фактичне місце проживання / перебування _____

(вулиця, номер будинку, номер квартири, назва населеного пункту, району, _____

області, найменування дитячого закладу, закладу охорони здоров'я або закладу соціального захисту дітей, до якого вжитовано _____

_____ 20 _____ р.

дитину-сироту або дитину, позбавлену батьківського піклування, та з якої дати проживає)

Категорія _____

(пенсіонер, одержувач соціальної допомоги, працездатна особа, безробітний, дитина-сирота, дитина, позбавлена батьківського піклування, малолітня дитина, яка переміщується без супроводу законних представників, тощо)

Відомості про наявність інвалідності _____

Відомості про працевлаштування _____

(посада, найменування підприємства, установи, організації)

Освіта _____

Спеціалізація за професійною освітою _____

Професія _____

Посада за останнім місцем роботи _____

Види соціальних виплат, які отримує _____

(пенсія за віком, пенсія по інвалідності, пенсія у зв'язку із втратою годувальника, допомога сім'ї з дітьми тощо)

Обставини, що спричинили внутрішнє переміщення:

- ☐ проведення АТО
☐ тимчасова окупація Автономної Республіки Крим
☐ зруйноване житло
☐ інші причини (зазначити які) _____

Відомості про членів сім'ї, які переміщуються разом (заповнюється одним із членів сім'ї):

П.І.Б.	Родинні стосунки	Дата народження	Серія, номер паспорта або свідоцтва про народження, дані про документ, що посвідчує особу та підтверджує її спеціальний статус	Категорія (пенсіонер, одержувач соціальної допомоги, працездатна особа тощо)

Відомості про законних представників, які супроводжують малолітню дитину, недієздатних осіб або осіб, дієздатність яких обмежена, родичів (бабу, діда, прабабу, прадіда, тітку, дядька, повнолітніх брата або сестри) або вітчима, матуху, з якими проживає (перебуває) дитина: _____

Заява про взяття на облік ВПО (форма)

3

П.І.Б.	Родинні стосунки	Громадянство	Дата народження	Серія, номер паспорту або дані про документ, що посвідчує особу та підтверджує її спеціальний статус	Місце проживання

Відомості про місце навчання / виховання дитини (найменування закладу) _____

Потреби внутрішньо переміщеної особи (житлові, соціальні, медичні, освітні та інші потреби) _____

Потреби внутрішньо переміщеної особи в технічних та інших засобах реабілітації _____

Я, _____

(П.І.Б.)

повідомляю, що непричетний до скоєння злочинів або співучасті в злочинах _____

(підпис)

Я, _____, даю

(П.І.Б.)

згоду на обробку, використання, зберігання та надання Адміністрації Держприкордонслужби, Мінфіну для верифікації моїх персональних даних / персональних даних особи, від імені якої подається заява, відповідно до Закону України „Про захист персональних даних”.

Інформація щодо персональних даних може передаватися до агенцій ООН та Міжнародного Комітету Червоного Хреста для надання допомоги.

☐ Даю згоду. ☐ Не даю згоди.

(дата)

(підпис заявника, законного представника, родича закладеної дитини, вітчима, матушки, з яким проживає (перебуває) дитина, представника органу опіки та піклування або керівника дитячого закладу, закладу опікунства здоров'я або закладу соціального захисту дітей, до якого належить **дитина**-сирота або дитину, позбавлену батьківського піклування)

(П.І.Б.)

М.П.

(закладу, до якого взято на облік дитину, або органу опіки та піклування)

{Форма в редакції Наказів Міністерства соціальної політики № 1024 від 22.10.2015, № 708 від 29.06.2016}

Єдина інформаційна база

Повне
охоплення

З метою обліку осіб, які переміщуються уповноважений орган веде **Єдину інформаційну базу даних про внутрішньо переміщених осіб**, держателем якої є Мінсоцполітики.

Особливості видачі та заміни довідки про взяття на облік ВПО

Довідка видається **безоплатно** у день подання заяви та роздруковується на папері формату А4, підписується посадовою особою уповноваженого органу та засвідчується печаткою уповноваженого органу.

Довідку отримує кожна дитина, в тому числі та, що прибула без супроводження батьків, законного представника, а також дитина, яка народилася у внутрішньо переміщеної особи.

У разі **втрати або псування довідки** уповноважений орган замість неї безоплатно видає **дублікат** на підставі заяви особи, якій видавалася довідка.

У разі **зміни місця проживання** заявник звертається за виданням довідки до уповноваженого органу за місцем фактичного проживання, а раніше видана йому довідка вилучається, про що вносяться відповідні зміни до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб.

Термін дії довідки про взяття на облік ВПО

Довідки, що були видані ВПО з 13 січня 2016 року (включно) є дійсними та **діють безстроково** незважаючи на відсутність відповідної відмітки ДМС, крім довідок, дію яких було скасовано з підстав, передбачених статтею 12 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» (далі - Закон), а також довідок, в яких адресою місця проживання внутрішньо переміщеної особи вказано адресу місцезнаходження органу державної влади, органу місцевого самоврядування, юридичної особи публічного права, її підрозділу, будь-якого іншого приміщення, за якою внутрішньо переміщена особа фактично не проживає.

Довідки, що були видані внутрішньо переміщеним особам до 13 січня 2016 року, і які були дійсними на момент набрання чинності Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення гарантій дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», **також є чинними та діють безстроково, крім довідок, дію яких було скасовано** з підстав передбачених статтею 12 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» (далі - Закон), а також довідок, в яких адресою місця проживання внутрішньо переміщеної особи вказано адресу місцезнаходження органу державної влади, органу місцевого самоврядування, юридичної особи публічного права, її підрозділу, будь-якого іншого приміщення, за якою внутрішньо переміщена особа фактично не проживає.

Підстави для **відмови** у видачі довідки про взяття на облік ВПО:

- 1) **відсутні обставини, що спричинили внутрішнє переміщення**, визначені у статті 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод ВПО»;
- 2) **у державних органів наявні відомості про подання завідомо неправдивих відомостей** для отримання довідки;
- 3) **заявник втратив документи, що посвідчують його особу, до їх відновлення**;
- 4) у заявника немає відмітки про реєстрацію місця проживання на території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення, та **відсутні докази, що підтверджують факт проживання на території адміністративно-територіальної одиниці**, з якої здійснюється внутрішнє переміщення, визначені частиною сьомою цієї статті;
- 5) **докази**, надані заявником для підтвердження факту проживання на території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення у зв'язку з обставинами, визначеними у статті 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод ВПО», **не доводять факту проживання заявника на території зазначеної адміністративно-територіальної одиниці**.

Відмова у видачі довідки про взяття на облік ВПО:

Рішення про відмову у видачі довідки з обов'язковим зазначенням підстав для відмови, підписане керівником уповноваженого органу, видається заявнику в день подання заяви про взяття на облік, а в окремих випадках, прямо визначених законом, - не пізніше ніж через 15 робочих днів після її подання.

Особа має право звернутися із заявою повторно, якщо у неї з'явилися підстави, визначені у статті 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод ВПО», або усунуті підстави для відмови у видачі довідки, передбачені цією статтею, чи оскаржити рішення про відмову у видачі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи до суду.

Дія довідки про взяття на облік ВПО **скасовується** у разі, якщо внутрішньо переміщена особа:

- 1) подала заяву про відмову від довідки;
- 2) скоїла злочин: дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади; посягання на територіальну цілісність і недоторканність України; терористичний акт; втягнення у вчинення терористичного акту; публічні заклики до вчинення терористичного акту; створення терористичної групи чи терористичної організації; сприяння вчиненню терористичного акту; фінансування тероризму; здійснення геноциду, злочину проти людяності або військового злочину;
- 3) повернулася до покинутого місця постійного проживання;
- 4) виїхала на постійне місце проживання за кордон;
- 5) подала завідомо недостовірні відомості.

Скасування дії довідки про взяття на облік ВПО

Рішення про скасування дії довідки приймається керівником уповноваженого органу за місцем проживання особи та надається їй **протягом трьох днів з дати прийняття такого рішення** або надсилається на адресу місця проживання, зазначену в довідці.

Уповноважений орган на підставі прийнятого рішення невідкладно вносить до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб запис про скасування дії довідки.

